

Załącznik do umowy nr 264/KL/26 z dnia 30 czerwca 2026 r. w sprawie warunków organizacyjno-finansowych działalności instytucji kultury pn. Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”

Program działania instytucji kultury pn. Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”

WSTĘP.....	2
Instytucja na styku kultur, tradycji i eksperymentu.....	2
Lublin jako miejsce dialogu	2
ROZDROŻA jako laboratorium przyszłości.	4
KONCEPCJA PROGRAMOWA.....	5
Główne projekty programowe na lata 2026—2031.....	5
Koncepcja profilowa instytucji w podziale na lata 2026—2031.....	9
Spójność programowa i znaczenie dla Lublina.	12
PROMOCJA I KOMUNIKACJA.....	13
Komunikacja cyfrowa i międzynarodowe sieci	13
Promocja w przestrzeni miasta.....	14
Widownia lokalna, ogólnopolska i międzynarodowa	15
Promocja jako budowanie marki instytucji.....	15
FINANSOWANIE.	16
DZIAŁANIA RÓWNOŚCIOWE, ANTYMOBBINGOWE I DOBROSTAN PRACOWNIKÓW.....	17

WSTĘP

Instytucja na styku kultur, tradycji i eksperymentu

Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych ROZDROŻA jest instytucją powołaną do pracy na przecięciu kultur, języków, tradycji i współczesnych form sztuki. Sama nazwa wyznacza jej podstawową filozofię: rozdroże to miejsce spotkania, wyboru, napięcia i decyzji. To przestrzeń, w której różne porządki nie muszą się znosić, lecz mogą wejść ze sobą w twórczą relację.

ROZDROŻA od początku swojej działalności budowały program wokół dwóch silnych biegunów: kultury źródłowej i awangardy. Z jednej strony instytucja zajmowała się rozpoznawaniem, dokumentowaniem i prezentowaniem tradycji — szczególnie muzyki, pieśni i niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Z drugiej strony konsekwentnie otwierała się na sztukę eksperymentalną, współczesną, wizualną, performatywną i dźwiękową. Właśnie w tym napięciu — między tym, co archaiczne, a tym, co nowe — kształtowała się jej najważniejsza tożsamość.

Lublin jako miejsce dialogu

Lublin jest naturalnym miejscem dla działania instytucji o takim profilu. Położony we wschodniej części Polski, blisko granicy z Ukrainą, od wieków funkcjonuje jako przestrzeń przecięcia wpływów Wschodu i Zachodu. Jego historia, wielokulturowa pamięć, tradycje ludowe regionu oraz doświadczenie miasta pogranicza tworzą wyjątkowy kontekst dla pracy artystycznej i międzykulturowej.

Dziś ten kontekst nabiera nowego znaczenia. Po doświadczeniu pandemii, wojny w Ukrainie, kryzysów społecznych, przemian technologicznych i narastających napięć politycznych, potrzeba instytucji kultury zdolnej do prowadzenia głębokiego dialogu staje się szczególnie ważna. ROZDROŻA nie są jedynie miejscem prezentacji wydarzeń artystycznych. Są

przestrzeni, w której sztuka może pomagać rozumieć świat — jego pęknięcia, pamięć, konflikty, ale też możliwości porozumienia.

Ciągłość programu: jakość, wolność artystyczna i odwaga wyboru

W latach 2020–2026 Ośrodek ROZDROŻA konsekwentnie rozwijał program oparty na spotkaniu kultur źródłowych, awangardy i sztuki współczesnej. Zachowana została ciągłość najważniejszych projektów budujących tożsamość instytucji: Festiwalu Tradycji i Awangardy Muzycznej KODY, działań związanych z muzyką tradycyjną, Festiwalu Sztuki w Przestrzeni Publicznej Otwarte Miasto, projektów wystawienniczych, dokumentacyjnych, edukacyjnych i wydawniczych.

Był to jednocześnie czas poszerzania języka ROZDROŻY o sztukę nowych mediów, technologie, sztuczną inteligencję, działania performatywne oraz refleksję nad przemianami percepcji i współczesnymi formami wspólnoty. Szczególne znaczenie miało powołanie wydarzenia PERCEPCJE, które otworzyło instytucję na obszar sztuki cyfrowej, immersyjnej i technologicznej.

Program tego okresu świadomie sytuował się poza logiką łatwej komercjalizacji. ROZDROŻA budowały swoją pozycję poprzez projekty jakościowe, często niszowe, wymagające skupienia, ale istotne artystycznie i poznawczo. Dzięki temu Ośrodek pełnił w Lublinie szczególną funkcję: zapewniał mieszkańcom miasta i regionu dostęp do zjawisk, których nie oferują w podobnym zakresie inne instytucje — od muzyki tradycyjnej i awangardowej po eksperymenty z technologią, obrazem, dźwiękiem i percepcją.

Równocześnie Ośrodek ROZDROŻA udowodnił w tym czasie wysoką sprawność organizacyjną. Jako operator Festiwalu Kultury Studenckiej Lublinalia — wydarzenia o zupełnie innym charakterze niż podstawowy program instytucji — zrealizował trzy edycje dużego, masowego przedsięwzięcia. Pokazało to, że zespół ROZDROŻY potrafi nie tylko prowadzić wyspecjalizowany, ambitny program artystyczny, lecz także skutecznie organizować wydarzenia o dużej skali, wysokiej frekwencji i złożonej logistyce.

Lata 2020–2026 były więc okresem wzmacniania zarówno profilu programowego, jak i potencjału instytucjonalnego. W tym czasie zwiększył się budżet Ośrodka, rozszerzyła liczba

realizowanych wydarzeń, a instytucja zaczęła zarządzać większym zakresem działań i odpowiedzialności. ROZDROŻA ukształtowały się jako instytucja zakorzeniona lokalnie i międzykulturowo, otwarta na międzynarodowy obieg idei, a jednocześnie zdolna do realizacji projektów o różnej skali — od niszowych przedsięwzięć artystycznych po duże wydarzenia miejskie.

ROZDROŻA jako laboratorium przyszłości

Koncepcja programowa na lata 2026–2031 będzie świadomą kontynuacją dotychczasowej drogi, ale także jej pogłębieniem. ROZDROŻA pozostaną instytucją zakorzenioną w lokalnym kontekście, a jednocześnie aktywną w międzynarodowym obiegu sztuki: budującą sieci współpracy, inicjującą nowe produkcje artystyczne, wspierającą wymianę twórców i rozwijającą projekty o wysokiej wartości merytorycznej.

W kolejnych latach Ośrodek ROZDROŻA będzie działał jako laboratorium spotkania: tradycji i awangardy, lokalności i międzynarodowości, kultur źródłowych i nowych technologii, pamięci i przyszłości. Jego program wpisze się w misję Lublin 2029 — Europejskiej Stolicy Kultury, wzmacniając obraz miasta jako miejsca dialogu, eksperymentu, otwartości i współpracy ponad granicami.

ROZDROŻA nie będą podążać za głównym nurtem, lecz szukać bocznych ścieżek — tam, gdzie powstają nowe języki sztuki, gdzie tradycja odzyskuje aktualność, a spotkanie z inną kulturą staje się realnym doświadczeniem. Właśnie w tej przestrzeni — mniej oczywistej, ale artystycznie najżywszej — Ośrodek będzie rozwijał swoją misję w latach 2026–2031.

KONCEPCJA PROGRAMOWA

Główne projekty programowe na lata 2026–2031

Program Ośrodka ROZDROŻA w latach 2026–2031 będzie rozwijany wokół kilku silnych, rozpoznawalnych projektów. Każdy z nich wyrasta z dotychczasowej tożsamości instytucji, ale jednocześnie odpowiada na nowe wyzwania: potrzebę międzynarodowej wymiany, produkcji nowych dzieł, obecności sztuki w przestrzeni miasta, ochrony kultur tradycyjnych oraz eksperymentowania z technologią i nowymi formami odbioru.

Festiwal Tradycji i Awangardy Muzycznej KODY

Festiwal KODY pozostanie jednym z najważniejszych projektów Ośrodka ROZDROŻA. Jego siłą jest konsekwentne zestawianie muzyki tradycyjnej, archaicznej i źródłowej z awangardą, muzyką współczesną, improwizowaną, eksperymentalną i elektroniczną. KODY nie traktują tradycji jako muzealnego eksponatu, lecz jako żywy materiał artystyczny — zdolny do spotkania z nowymi językami kompozycji, technologii i performansu.

W latach 2026–2031 festiwal powinien rozwijać się jako międzynarodowa platforma wymiany artystów, kompozytorów, muzyków tradycyjnych, performerów i badaczy dźwięku. Szczególne znaczenie będą miały nowe produkcje i koprodukcje artystyczne, w których spotkanie tradycji i awangardy nie będzie jedynie zestawieniem dwóch estetyk, ale próbą stworzenia nowej jakości. KODY powinny pozostać wydarzeniem wymagającym, głęboko artystycznym i rozpoznawalnym wśród odbiorców poszukujących muzyki poza głównym nurtem.

Festiwal Sztuki w Przestrzeni Publicznej Open City

Festiwal Open City będzie kontynuowany jako projekt, który wyprowadza sztukę współczesną poza instytucjonalne ramy galerii i muzeum. Jego podstawową przestrzenią pozostanie miasto: ulice, place, przejścia, skwery, miejsca codziennego ruchu i pamięci. Dzięki temu sztuka wchodzi w bezpośredni kontakt z mieszkańcami, nie wymaga biletu ani specjalnego przygotowania, ale jednocześnie nie traci swojej złożoności.

W kolejnych latach Open City powinien jeszcze mocniej pracować z kontekstem Lublina: jego historią, architekturą, społecznymi napięciami, nieoczywistymi przestrzeniami i zmianami urbanistycznymi. Festiwal może stać się jednym z ważnych narzędzi budowania widzialności Lublina jako miasta sztuki współczesnej, szczególnie w perspektywie Lublin 2029 — Europejskiej Stolicy Kultury. Ważnym kierunkiem będzie także rozwijanie współpracy z artystami międzynarodowymi i zapraszanie twórców, którzy potrafią czytać miasto nie dekoracyjnie, lecz krytycznie, poetycko i uważnie.

PERCEPCJE. Nowe Formy Sztuki

PERCEPCJE. Nowe Formy Sztuki będą rozwijane jako wydarzenie poświęcone sztuce nowych mediów, performansowi, teatrowi eksperymentalnemu, instalacjom, technologii, sztucznej inteligencji, VR, AR, mixed reality oraz nowym sposobom obecności widza w dziele. To projekt, który odpowiada na jedno z najważniejszych pytań współczesnej kultury: jak zmienia się nasze postrzeganie rzeczywistości pod wpływem technologii, obrazów, algorytmów i mediów cyfrowych.

W latach 2026–2031 PERCEPCJE powinny stać się jednym z najbardziej rozpoznawalnych projektów ROZDROŻY w obszarze sztuki przyszłości. Ich zadaniem będzie prezentowanie wybitnych zjawisk międzynarodowych, ale także inicjowanie własnych produkcji, rezydencji i spotkań artystów z różnych dziedzin: teatru, sztuk wizualnych, muzyki, projektowania interakcji i nowych technologii. PERCEPCJE będą wzmacniać pozycję Lublina jako miasta, w którym nowe technologie nie są traktowane wyłącznie jako narzędzie efektu, lecz jako pole krytycznej refleksji, eksperymentu i nowej wrażliwości.

Portal Lublin

Portal Lublin–Wilno będzie rozwijany jako projekt technologiczny i międzykulturowy, oparty na idei bezpośredniego spotkania ludzi w różnych miastach. Dotychczasowa formuła transmisji obrazu na żywo zostanie poszerzona o nowe rozwiązania: dźwięk, większą interakcję, możliwość łączenia wielu lokalizacji jednocześnie oraz tworzenie sytuacji artystycznych i społecznych w czasie rzeczywistym.

Celem na lata 2026–2031 będzie stworzenie własnego obiektu technologicznego, który stanie się własnością Ośrodka ROZDROŻA i będzie mógł być wykorzystywany w różnych konfiguracjach programowych: podczas festiwali, debat, działań edukacyjnych, projektów międzynarodowych i miejskich wydarzeń specjalnych. Portal powinien stać się nie tylko narzędziem transmisji, ale symbolem współczesnego międzykulturowego spotkania — żywą bramą między miastami, językami, wspólnotami i doświadczeniami.

Stała galeria sztuki w przestrzeni publicznej

Ważnym kierunkiem rozwoju będzie stworzenie stałej galerii sztuki w przestrzeni publicznej, inspirowanej ideą STOP!Galerii. Projekt zakłada trwałe instalowanie w Lublinie najważniejszych prac powstałych lub prezentowanych w ramach festiwalu Open City oraz coroczne rozbudowywanie kolekcji o jedną nową realizację uznanego artysty.

Dzięki temu Open City zyska trwały ślad w tkance miasta, a Lublin będzie stopniowo budował własną kolekcję sztuki współczesnej dostępną dla wszystkich mieszkańców i odwiedzających. Stała galeria nie będzie zamkniętą ekspozycją, lecz miejskim szlakiem sztuki — miejscem codziennego kontaktu z dziełem, edukacji wizualnej i promocji miasta. Projekt ma potencjał stać się jednym z ważnych elementów programu Lublin 2029 — Europejskiej Stolicy Kultury, pokazując Lublin jako miasto, które nie tylko organizuje wydarzenia, ale pozostawia po nich trwałą wartość artystyczną.

ROZDROŻA Tradycji

ROZDROŻA Tradycji będą wydarzeniem inspirowanym ideą Festiwalu Najstarsze Pieśni Europy. Projekt będzie poświęcony muzyce tradycyjnej, ludowej, źródłowej oraz szerzej rozumianym praktykom kultury niematerialnej: pieśni, rytuałom, instrumentarium, tańcowi, rzemiosłu, wzornictwu i lokalnym formom przekazu.

Celem wydarzenia będzie prezentacja tradycji jako żywego doświadczenia, a nie zamkniętego archiwum. ROZDROŻA Tradycji powinny łączyć koncerty, warsztaty, spotkania z mistrzami, pokazy rzemiosła, działania edukacyjne i dokumentacyjne. Szczególne znaczenie będzie miała obecność artystów i depozytariuszy kultur tradycyjnych z Lubelszczyzny, Europy Środkowo-

Wschodniej, Ukrainy, Białorusi, Bałkanów, Skandynawii i innych regionów, w których kultura źródłowa pozostaje ważnym elementem tożsamości.

Projekt ten będzie wzmacniał jeden z podstawowych filarów ROZDROŻY: szacunek wobec kultur źródłowych i przekonanie, że tradycja może być partnerem współczesności, a nie jej przeciwieństwem.

Muszla koncertowa w Ogrodzie Saskim

W latach 2026–2031 Ośrodek ROZDROŻA będzie dążył do pozyskania środków na remont Muszli koncertowej w Ogrodzie Saskim, zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi. Planowane działania obejmą modernizację obiektu oraz zadaszenie widowni, co pozwoli na jego dłuższe i bardziej stabilne wykorzystywanie w sezonie.

Muszla koncertowa może stać się ważną sceną letnią ROZDROŻY — miejscem koncertów muzyki tradycyjnej, eksperymentalnej, kameralnej, działań performatywnych, spotkań międzypokoleniowych i wydarzeń plenerowych. Jej położenie w Ogrodzie Saskim daje możliwość budowania programu otwartego, dostępnego i wpisanego w codzienny rytm miasta. Remont obiektu nie będzie więc jedynie inwestycją infrastrukturalną, ale elementem szerszego myślenia o kulturze obecnej w przestrzeni publicznej.

Galeria Saska

Galeria Saska, realizowana na ogrodzeniu Ogrodu Saskiego w Lublinie, będzie kontynuowana jako plenerowa przestrzeń prezentacji sztuki, fotografii, projektów dokumentalnych, graficznych i edukacyjnych. Jej siłą jest dostępność: wystawy oglądają nie tylko osoby świadomie uczestniczące w życiu kulturalnym, ale również przechodnie, mieszkańcy okolicy, uczniowie, rodziny i osoby korzystające z parku.

W kolejnych latach Galeria Saska powinna funkcjonować w ścisłej korelacji z działalnością Muszli koncertowej. Wspólnie mogą tworzyć otwartą strefę kultury w Ogrodzie Saskim — miejsce, w którym obraz, dźwięk, spotkanie i edukacja wzajemnie się uzupełniają. Galeria może towarzyszyć koncertom, festiwalom, projektom tradycyjnym, działaniom miejskim i

wydarzeniom związanym z Lublin 2029, wzmacniając obecność ROZDROŻY w jednej z najważniejszych publicznych przestrzeni miasta.

Koncepcja profilowa instytucji w podziale na lata 2026–2031

Rozwój Ośrodka ROZDROŻA w latach 2026–2031 powinien zostać zaplanowany jako proces narastający: od uporządkowania i wzmocnienia marki instytucji, przez budowanie sieci współpracy, przygotowanie do Lublin 2029 — Europejskiej Stolicy Kultury, aktywny udział w roku tytułowym, aż po utrwalenie efektów i dalsze rozwijanie relacji po 2029 roku. Celem nie jest jednorazowa kulminacja programu, lecz stworzenie trwałej struktury działań, która będzie wzmacniać pozycję ROZDROŻY w Lublinie, w Polsce i w międzynarodowym obiegu kultury.

2026 — branding i pozycjonowanie

Rok 2026 powinien być czasem wyraźnego uporządkowania profilu Ośrodka ROZDROŻA i wzmocnienia jego rozpoznawalności. Kluczowe będzie doprecyzowanie komunikatu, czym jest instytucja: miejscem spotkania kultur tradycyjnych, awangardy, sztuki współczesnej, nowych technologii i działań międzykulturowych. ROZDROŻA powinny zostać przedstawione nie jako organizator odrębnych wydarzeń, lecz jako instytucja o spójnej idei, konsekwentnie rozwijająca autorski program.

W tym roku szczególne znaczenie będzie miało wzmocnienie identyfikacji wizualnej i języka komunikacji: od stron internetowych, mediów społecznościowych i materiałów promocyjnych, po autorskie nośniki outdoorowe, takie jak standy informacyjne czy obiekty promocyjne w przestrzeni miasta. Celem będzie zbudowanie czytelnego wizerunku ROZDROŻY jako instytucji jakościowej, eksperymentalnej, międzynarodowej i dostępnej dla odbiorców poszukujących sztuki poza głównym nurtem.

2027 — sieciowanie

Rok 2027 powinien koncentrować się na budowaniu i wzmacnianiu sieci współpracy. ROZDROŻA powinny aktywnie rozwijać kontakty z instytucjami, festiwalami, kuratorami,

artystami i ośrodkami badawczymi w Polsce i za granicą. Ważne będzie nie tylko zapraszanie artystów do Lublina, ale także tworzenie długofalowych relacji: koprodukcji, rezydencji, wymiany wiedzy, wspólnych aplikacji grantowych i prezentacji projektów w innych krajach.

Sieciowanie powinno obejmować wszystkie główne obszary programu: muzykę tradycyjną i awangardową, sztukę w przestrzeni publicznej, nowe media, performans, kulturę źródłową i działania edukacyjne. Szczególne znaczenie może mieć rozwój Portalu jako narzędzia kontaktu między miastami oraz budowanie współpracy z partnerami, którzy w kolejnych latach mogą współtworzyć program Lublin 2029. Rok 2027 będzie więc czasem przygotowywania zaplecza relacyjnego i produkcyjnego dla większych projektów międzynarodowych.

2028 — przygotowania do Europejskiej Stolicy Kultury

Rok 2028 powinien być okresem intensywnych przygotowań programowych, produkcyjnych i promocyjnych do udziału ROZDROŻY w Lublin 2029 — Europejskiej Stolicy Kultury. To czas wyboru kluczowych projektów, doprecyzowania partnerstw, zabezpieczania finansowania, planowania koprodukcji i budowania widowni. Szczególne znaczenie będą miały działania, które mogą osiągnąć kulminację w 2029 roku, ale nie powinny być tworzone wyłącznie na tę okazję.

W 2028 roku należy przygotować projekty o największym potencjale międzynarodowym i wizerunkowym: rozwój PERCEPCJI jako wydarzenia poświęconego nowym formom sztuki, rozszerzenie Open City i stałej galerii sztuki w przestrzeni publicznej, przygotowanie nowych produkcji w ramach KODÓW, rozwój ROZDROŻY Tradycji oraz technologiczne wzmocnienie Portalu. Istotne będzie także przygotowanie narzędzi komunikacji dwujęzycznej, materiałów promocyjnych, dokumentacji i zaplecza organizacyjnego, które pozwolą ROZDROŻOM skutecznie funkcjonować w międzynarodowej widoczności roku 2029.

2029 — udział w Europejskiej Stolicy Kultury

Rok 2029 powinien być kulminacją działań przygotowywanych w poprzednich latach. ROZDROŻA mogą w tym czasie pełnić rolę jednego z ważnych laboratoriów programowych

Lublina: miejsca, które pokazuje miasto jako przestrzeń dialogu międzykulturowego, odważnego eksperymentu, pracy z dziedzictwem i nowymi technologiami.

Udział ROZDROŻY w Europejskiej Stolicy Kultury powinien opierać się na projektach o wysokiej jakości artystycznej i międzynarodowym potencjale. KODY mogą pokazać Lublin jako miejsce spotkania tradycji muzycznych i awangardy. Open City i stała galeria sztuki w przestrzeni publicznej mogą wzmocnić obecność sztuki współczesnej w tkance miasta. PERCEPCJE mogą stać się wizytówką Lublina jako miasta otwartego na nowe formy sztuki i technologie. ROZDROŻA Tradycji mogą przypomnieć, że kultura źródłowa nie jest przeszłością, lecz żywym zasobem współczesności. Portal może natomiast symbolicznie i realnie połączyć Lublin z innymi miastami, tworząc przestrzeń spotkania ponad granicami.

Ważne, aby rok 2029 nie był traktowany jako jednorazowy finał, lecz jako moment największej widoczności procesu prowadzonego od kilku lat. Program ROZDROŻY powinien wzbogacić ESK o to, co jest szczególne dla tej instytucji: połączenie lokalności i międzynarodowości, tradycji i awangardy, sztuki wysokiej i dostępnej, działania efemerycznego i trwałego śladu w mieście.

2030–2031 — follow-up i umacnianie sieci współpracy

Lata 2030–2031 powinny być czasem utrwalania efektów Europejskiej Stolicy Kultury. Najważniejsze będzie niedopuszczenie do sytuacji, w której energia, kontakty i widoczność wypracowane w 2029 roku zakończą się wraz z rokiem tytułowym. ROZDROŻA powinny wykorzystać ten moment do dalszego wzmacniania stałych programów, rozwijania międzynarodowych partnerstw i kontynuowania projektów, które sprawdziły się w czasie ESK.

Follow-up powinien obejmować zarówno kontynuację współpracy z partnerami zagranicznymi, jak i dokumentację oraz promocję efektów działań. Warto rozwijać publikacje, nagrania, archiwa cyfrowe, raporty, wystawy podsumowujące i materiały edukacyjne, które przedłużą życie projektów po ich zakończeniu. Szczególnie ważne będzie także wzmacnianie trwałych elementów programu: stałej galerii sztuki w przestrzeni publicznej, Galerii Saskiej, Portalu, programów tradycyjnych, KODÓW, Open City i PERCEPCJI.

W latach 2030–2031 ROZDROŻA powinny potwierdzić, że ich udział w Europejskiej Stolicy Kultury nie był jednorazowym epizodem, lecz częścią długofalowej strategii rozwoju instytucji.

To czas budowania dziedzictwa ESK: nie w postaci wspomnienia intensywnego roku, ale w postaci silniejszej instytucji, trwalszych relacji, bardziej świadomej publiczności i programów, które mogą rozwijać Lublin jako miasto kultury także po roku 2029.

Spójność programowa i znaczenie dla Lublina

Opisane projekty tworzą spójną koncepcję programową Ośrodka ROZDROŻA na lata 2026–2031. Ich wspólnym fundamentem jest spotkanie kultur, twórcze rozwijanie tradycji, wspieranie awangardy, obecność sztuki w przestrzeni publicznej oraz poszukiwanie nowych form uczestnictwa w kulturze. KODY, Open City, PERCEPCJE, ROZDROŻA Tradycji, Portal Lublin–Wilno, stała galeria sztuki w przestrzeni publicznej, Muszla koncertowa i Galeria Saska nie są osobnymi wydarzeniami, lecz elementami jednej strategii: budowania instytucji zakorzenionej lokalnie, a jednocześnie aktywnej w międzynarodowym obiegu sztuki.

Program ROZDROŻY różni się od dominującej oferty kulturalnej Lublina, ponieważ nie opiera się na wydarzeniach masowych, repertuarowych ani rozrywkowych. Jego zadaniem jest wypełnianie innej przestrzeni: prezentowanie sztuki niszowej, eksperymentalnej, międzykulturowej i interdyscyplinarnej, często niedostępnej w podobnym zakresie w innych instytucjach. ROZDROŻA dają mieszkańcom miasta i regionu kontakt z muzyką źródłową i awangardową, sztuką w przestrzeni publicznej, nowymi technologiami, performansem, instalacją, dźwiękiem i praktykami artystycznymi z pogranicza różnych dziedzin.

Szczególne wartości tej koncepcji polega na łączeniu wydarzeń czasowych z działaniami trwałymi. Festiwale i projekty artystyczne zostają uzupełnione przez elementy pozostające w przestrzeni miasta: stałą galerię sztuki publicznej, Galerię Saską, rozwijaną Muszlę koncertową czy własny obiekt technologiczny Portalu. Dzięki temu program ROZDROŻY nie kończy się wraz z zamknięciem kolejnej edycji wydarzenia, lecz pozostawia realny ślad — w przestrzeni Lublina, w kompetencjach odbiorców, w relacjach międzynarodowych i w długofalowej obecności sztuki w życiu miasta.

W perspektywie Lublin 2029 — Europejskiej Stolicy Kultury — ROZDROŻA mogą pełnić rolę jednego z ważnych laboratoriów programowych miasta. Ich działalność wzmacnia idee kluczowe dla ESK: otwartość, dialog międzykulturowy, współpracę ponad granicami, obecność

sztuki w przestrzeni publicznej, rozwój nowych języków artystycznych oraz budowanie wspólnoty przez kulturę.

Jednocześnie znaczenie ROZDROŻY wykracza poza sam rok 2029. Europejska Stolica Kultury nie powinna być wyłącznie jednorazową kulminacją wydarzeń, lecz impulsem do wzmacniania stałych programów, kompetencji instytucji i długotrwałych relacji artystycznych. ROZDROŻA, dzięki regularnym festiwalom, pracy z międzynarodowymi partnerami, tworzeniu nowych produkcji i inwestowaniu w trwałą obecność sztuki w mieście, mogą współtworzyć dziedzictwo ESK także po zakończeniu roku tytułowego.

Tego typu działania są szczególnie ważne, ponieważ budują ciągłość. Nie tworzą programu „na okazję”, lecz rozwijają proces, który może wzmacniać Lublin przed 2029 rokiem, w trakcie obchodów Europejskiej Stolicy Kultury i w kolejnych latach. W tym sensie Ośrodek ROZDROŻA może stać się jedną z instytucji odpowiedzialnych za to, aby energia ESK przełożyła się na trwały rozwój kulturalny miasta, a nie jedynie na intensywny, lecz krótkotrwały kalendarz wydarzeń.

PROMOCJA I KOMUNIKACJA

Promocja Ośrodka ROZDROŻA w latach 2026–2031 powinna wynikać bezpośrednio z charakteru jego programu: międzynarodowego, interdyscyplinarnego, jakościowego i opartego na spotkaniu różnych środowisk artystycznych. Nie może ograniczać się wyłącznie do informowania o wydarzeniach. Powinna budować rozpoznawalność ROZDROŻY jako instytucji eksperckiej, odważnej programowo i obecnej w obiegu sztuki współczesnej, muzyki awangardowej, kultur tradycyjnych oraz nowych form artystycznych.

Komunikacja cyfrowa i międzynarodowe sieci

Podstawowym narzędziem promocji będzie internet: strony wydarzeń, media społecznościowe, materiały wideo, rejestracje koncertów, rozmowy z artystami, teksty

kuratorskie, podcasty, dokumentacje i publikacje online. Kierunek ten był już wskazywany w poprzednich koncepcjach jako rozwój „Sieci ROZDROŻY” — systemu stron, kanałów multimedialnych i publikacji internetowych umożliwiających szerszy dostęp do programu instytucji.

W kolejnych latach działania cyfrowe powinny służyć nie tylko promocji lokalnej, ale także budowaniu międzynarodowej widoczności Ośrodka. ROZDROŻA powinny konsekwentnie sieciować się z instytucjami, festiwalami, kuratorami i artystami z całego świata, wykorzystując komunikację online jako narzędzie zapraszania do współpracy, prezentowania dokumentacji i przedłużania życia projektów po zakończeniu wydarzeń. Dzięki temu program instytucji może docierać nie tylko do mieszkańców Lublina, ale także do odbiorców, partnerów i środowisk branżowych w Polsce i za granicą.

Promocja w przestrzeni miasta

Drugim ważnym filarem powinna być niestandardowa promocja outdoorowa. ROZDROŻA powinny rozwijać autorskie nośniki komunikacji wizualnej: standy, obiekty informacyjne, instalacje promocyjne, oznaczenia miejskie i ekspozytory, które nie są wyłącznie reklamą, lecz stają się częścią języka wizualnego instytucji. Taki kierunek był już obecny w dotychczasowym myśleniu o promocji, zakładającym rozwój autorskich nośników i nowoczesnej komunikacji wizualnej.

Promocja outdoorowa powinna być spójna z profilem ROZDROŻY: estetyczna, rozpoznawalna, inteligentna i obecna w przestrzeni miasta w sposób nienachalny, ale widoczny. Autorskie standy z informacją o programie mogą funkcjonować przy instytucjach kultury, w przestrzeniach festiwalowych, w Ogrodzie Saskim, przy Galerii Saskiej, w punktach turystycznych, uczelniach, bibliotekach i miejscach spotkań mieszkańców. Mogą też pełnić funkcję edukacyjną: nie tylko zapowiadać wydarzenia, lecz wprowadzać w ich tematykę, przedstawiać artystów, konteksty i idee.

Widownia lokalna, ogólnopolska i międzynarodowa

Promocja ROZDROŻY powinna być kierowana równolegle do kilku grup odbiorców. Pierwszą są mieszkańcy Lublina i regionu, dla których Ośrodek pozostaje miejscem dostępu do sztuki alternatywnej, eksperymentalnej i międzykulturowej. Drugą — publiczność z całej Polski, zainteresowana muzyką współczesną, sztuką w przestrzeni publicznej, teatrem nowych mediów, kulturą tradycyjną i projektami interdyscyplinarnymi. Trzecią — odbiorcy międzynarodowi: artyści, kuratorzy, badacze, festiwale, instytucje partnerskie i osoby poszukujące w Europie Środkowo-Wschodniej wydarzeń o wyrazistym profilu.

Dlatego komunikacja powinna być coraz częściej prowadzona dwujęzycznie — po polsku i po angielsku — szczególnie w przypadku projektów międzynarodowych, takich jak KODY, PERCEPCJE, Open City, Portal czy działania związane z Lublin 2029. Dwujęzyczność nie powinna być dodatkiem technicznym, ale elementem strategii otwierania programu na świat.

Promocja jako budowanie marki instytucji

Celem promocji nie jest wyłącznie zwiększenie frekwencji na pojedynczych wydarzeniach. Równie ważne jest budowanie długofalowej marki ROZDROŻY jako instytucji, która łączy tradycję i awangardę, lokalność i międzynarodowość, sztukę źródłową i nowe technologie. Promocja powinna konsekwentnie pokazywać, że Ośrodek nie jest organizatorem przypadkowych wydarzeń, lecz miejscem o wyraźnej idei programowej.

W perspektywie Lublin 2029 — Europejskiej Stolicy Kultury — taka strategia komunikacji będzie szczególnie ważna. ROZDROŻA mogą współtworzyć międzynarodowy wizerunek Lublina jako miasta kultury eksperymentalnej, otwartej, zakorzenionej w dziedzictwie, ale odważnie patrzącej w przyszłość. Skuteczna promocja powinna więc wzmacniać nie tylko widoczność samego Ośrodka, lecz także rozpoznawalność Lublina jako miejsca, w którym powstają jakościowe, nieoczywiste i długofalowe projekty artystyczne.

FINANSOWANIE

Ośrodek ROZDROŻA jest miejską instytucją kultury, której podstawę funkcjonowania stanowi dotacja podmiotowa organizatora. Ten model finansowania zapewnia stabilność niezbędną do prowadzenia regularnej działalności programowej, jednak ze względu na profil instytucji oraz brak własnej, całorocznej infrastruktury wydarzeniowej nie daje wystarczających możliwości samodzielnego generowania znaczących przychodów.

ROZDROŻA nie dysponują własnymi salami widowiskowymi, ekspozycyjnymi ani zapleczem, które mogłyby być regularnie wykorzystywane komercyjnie, na przykład poprzez wynajem przestrzeni. Wyjątkiem jest Muszla koncertowa w Ogrodzie Saskim, pozostająca w zasobach instytucji, jednak obecnie wykorzystywana sezonowo i generująca stosunkowo wysokie koszty utrzymania. Ograniczona infrastruktura własna wpływa więc zarówno na możliwości programowe, jak i na potencjał pozyskiwania dochodów własnych.

Jednocześnie profil Ośrodka ROZDROŻA jest artystyczny, specjalistyczny i jakościowy. Instytucja koncentruje się na projektach międzykulturowych, awangardowych, eksperymentalnych, tradycyjnych i interdyscyplinarnych, często adresowanych do świadomego, ale nie masowego odbiorcy. Z tego powodu pełna komercjalizacja programu ani istotne zwiększanie przychodów z biletów nie powinny być traktowane jako podstawowy kierunek rozwoju. Byłoby to sprzeczne z misją instytucji, której zadaniem jest zapewnianie mieszkańcom Lublina i regionu dostępu do sztuki ambitnej, niszowej i rzadko obecnej w lokalnym obiegu.

Najważniejszą drogą dywersyfikacji finansowania powinno być konsekwentne pozyskiwanie środków zewnętrznych: grantów krajowych, programów ministerialnych, funduszy europejskich, projektów międzynarodowych oraz partnerskich koprodukcji. Wysoka jakość programu, jego specjalizacja, międzynarodowy charakter i wyraźne powiązanie z ideami dialogu międzykulturowego, dziedzictwa, nowych technologii i sztuki współczesnej tworzą realny potencjał do finansowania części działalności ze środków projektowych. Celem na lata 2026–2031 powinno być osiągnięcie poziomu finansowania zewnętrznego na poziomie około 25% budżetu Ośrodka.

Ważnym elementem strategii finansowej będzie także rozwój partnerstw. ROZDROŻA, jako instytucja siecująca artystów, kuratorów, festiwale i organizacje z Polski oraz zagranicy, mogą budować projekty w formule współprodukcji, współfinansowania i wymiany zasobów. Taki model pozwala zwiększać skalę działań bez nadmiernego obciążania budżetu podstawowego, a jednocześnie wzmacnia międzynarodową pozycję instytucji.

Istotną szansą na dywersyfikację przychodów jest również modernizacja Muszli koncertowej w Ogrodzie Saskim. Remont obiektu, przeprowadzony zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi, oraz zadaszenie widowni umożliwiłyby dłuższe i bardziej stabilne wykorzystywanie przestrzeni w sezonie. Muszla mogłaby pełnić funkcję letniej sceny ROZDROŻY, ale także miejsca współorganizacji wydarzeń, wynajmu, partnerstw programowych i działań miejskich. W perspektywie kilku lat inwestycja ta mogłaby ograniczyć sezonowość wykorzystania obiektu i stworzyć nowe źródło przychodów własnych.

Strategia finansowa Ośrodka ROZDROŻA powinna więc opierać się na trzech filarach: stabilnej dotacji podmiotowej jako podstawie funkcjonowania instytucji, aktywnym pozyskiwaniu środków zewnętrznych oraz stopniowym rozwijaniu możliwości dochodowych związanych z infrastrukturą, przede wszystkim Muszlą koncertową. Taki model pozwoli zachować artystyczny i niekomercyjny charakter instytucji, a jednocześnie zwiększać jej sprawczość, odporność finansową i zdolność do realizacji projektów o większej skali.

DZIAŁANIA RÓWNOŚCIOWE, ANTYMOBBINGOWE I DOBROSTAN PRACOWNIKÓW

Działania równościowe, antymobbingowe i dobrostan pracowników

Ośrodek ROZDROŻA jako instytucja oparta na dialogu, współpracy i spotkaniu różnych środowisk powinien rozwijać nie tylko odpowiedzialny program artystyczny, lecz także świadomą kulturę organizacyjną. W latach 2026–2031 istotne będzie wzmacnianie rozwiązań dotyczących równego traktowania, przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi oraz budowania dobrostanu pracowników.

Podstawą tych działań jest przekonanie, że jakość programu artystycznego zależy również od jakości pracy wewnątrz instytucji. Zespół funkcjonujący w atmosferze zaufania, bezpieczeństwa i wzajemnego szacunku ma większą zdolność do realizacji ambitnych projektów, współpracy z artystami i reagowania na sytuacje kryzysowe.

Równe traktowanie i przeciwdziałanie wykluczeniu

ROZDROŻA będą rozwijać zasady równego traktowania pracowników i współpracowników bez względu na płeć, wiek, pochodzenie, narodowość, przekonania, stopień sprawności, sytuację rodzinną czy formę zatrudnienia. W praktyce oznacza to przejrzystą komunikację, jasny podział obowiązków, dostęp do informacji oraz partnerski język pracy.

Ważne będzie także rozwijanie kompetencji zespołu w zakresie dostępności, wrażliwości międzykulturowej i przeciwdziałania wykluczeniom, tak aby wartości obecne w programie artystycznym były spójne z codzienną praktyką instytucji.

Procedury antymobbingowe i antydyskryminacyjne

Istotnym elementem zarządzania będzie utrzymywanie i rozwijanie procedur przeciwdziałania mobbingowi oraz dyskryminacji. Powinny one obejmować jasne zasady zgłaszania niepożądanych zachowań, ochronę osoby zgłaszającej oraz przejrzysty tryb wyjaśniania sytuacji konfliktowych.

W instytucji pracującej projektowo, często pod presją czasu i ograniczonych zasobów, szczególnie ważne jest szybkie rozpoznawanie napięć, przeciwdziałanie eskalacji konfliktów oraz wzmocnienie komunikacji opartej na szacunku. Działania szkoleniowe z zakresu przeciwdziałania mobbingowi, komunikacji i rozwiązywania konfliktów powinny być traktowane jako element profesjonalizacji instytucji.

Dobrostan i organizacja pracy

Dobrostan pracowników powinien być rozumiany jako poczucie bezpieczeństwa, przewidywalności, sprawczości i sensu wykonywanej pracy. ROZDROŻA, realizując wiele wydarzeń w trybie projektowym i festiwalowym, będą dążyć do racjonalnego planowania obciążeń, jasnego podziału zadań oraz równowagi między intensywnymi okresami produkcyjnymi a czasem regeneracji.

Ważnym narzędziem będą regularne spotkania zespołu, wcześniejsze planowanie kalendarza wydarzeń oraz ewaluacja projektów nie tylko pod kątem efektów artystycznych, ale także obciążenia pracowników. Dobrostan zespołu powinien być wzmacniany również poprzez możliwość rozwoju kompetencji, udział w szkoleniach, wizytach studyjnych, spotkaniach branżowych i działaniach międzynarodowych.

Kultura organizacyjna oparta na dialogu

ROZDROŻA powinny rozwijać wewnętrzną kulturę dialogu, wspólnego planowania i współodpowiedzialności za instytucję. Działania równościowe, antymobbingowe i dobrostanowe nie powinny być dodatkiem do programu, lecz częścią codziennego zarządzania.

Tak rozumiana polityka wewnętrzna wzmacnia bezpieczeństwo pracowników, jakość współpracy, profesjonalizm organizacyjny i skuteczność realizacji programu. Ośrodek ROZDROŻA powinien być miejscem otwartym nie tylko dla artystów i publiczności, ale także dla własnego zespołu — miejscem pracy opartym na szacunku, odpowiedzialności i poczuciu sensu.

